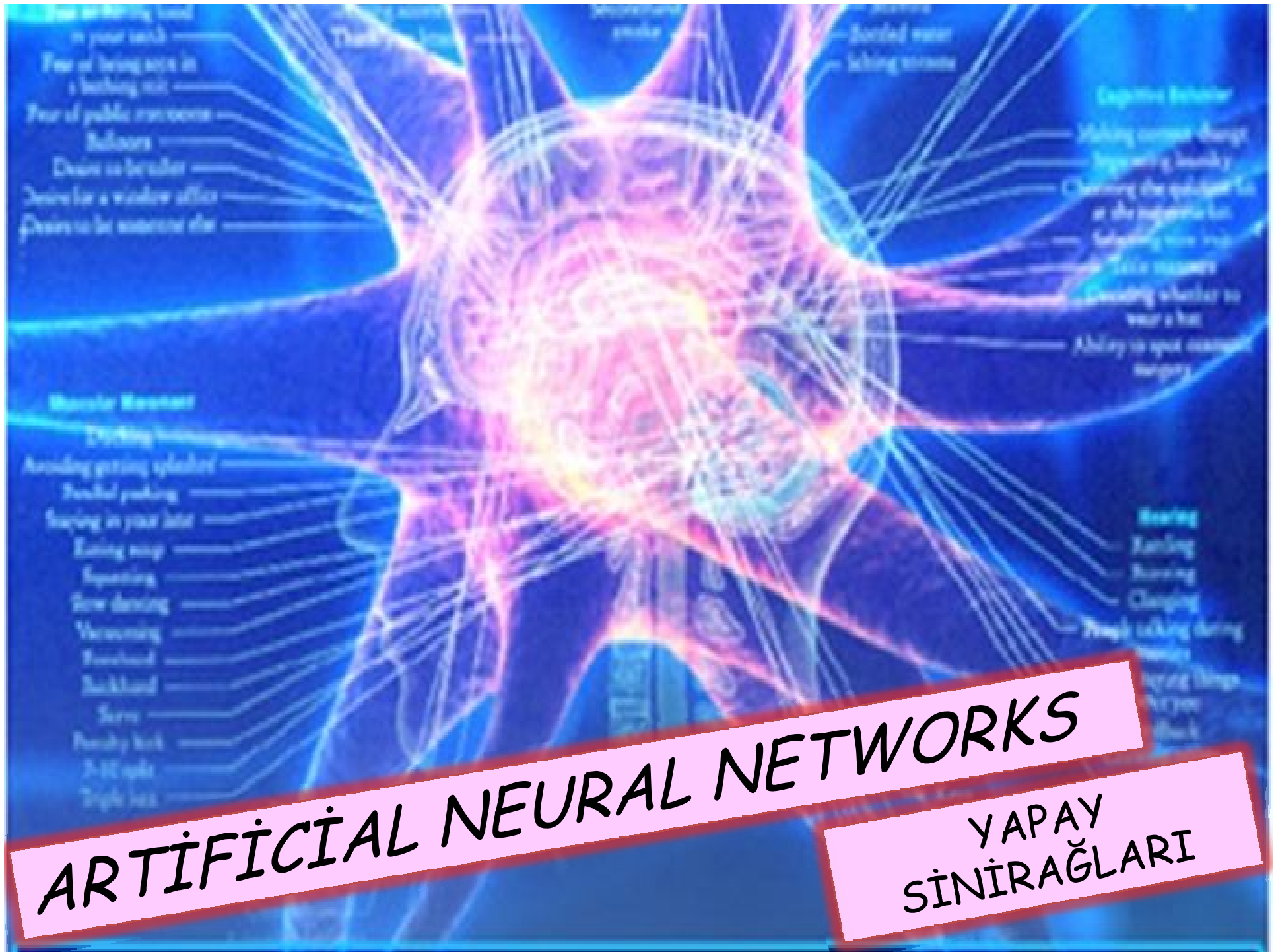

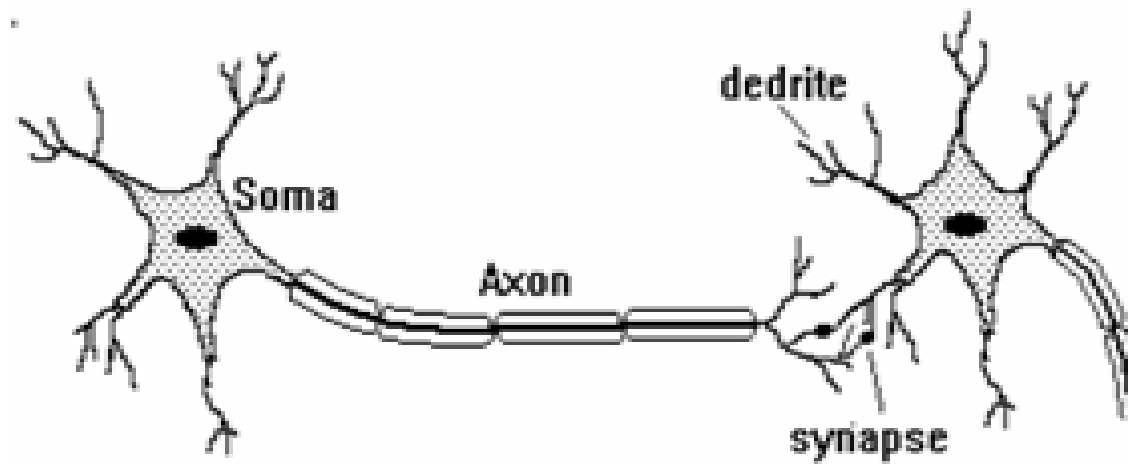

ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

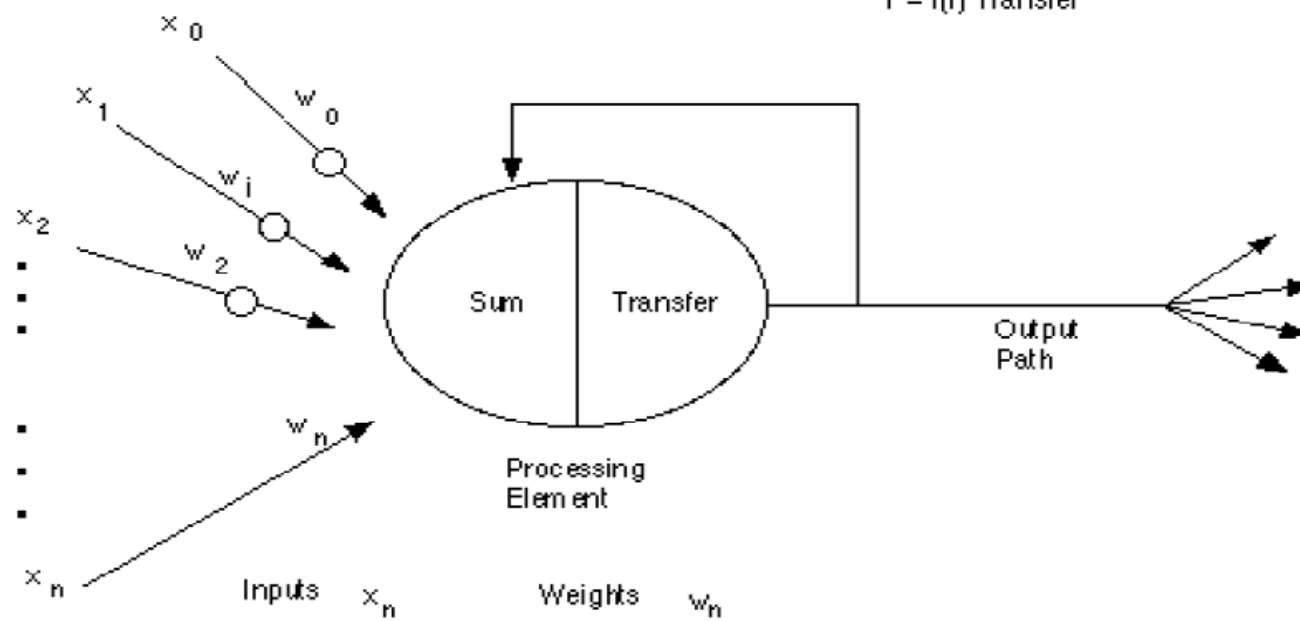
YAPAY
SİNİR AĞLARI

YSA KARŞILAŞTIRMA

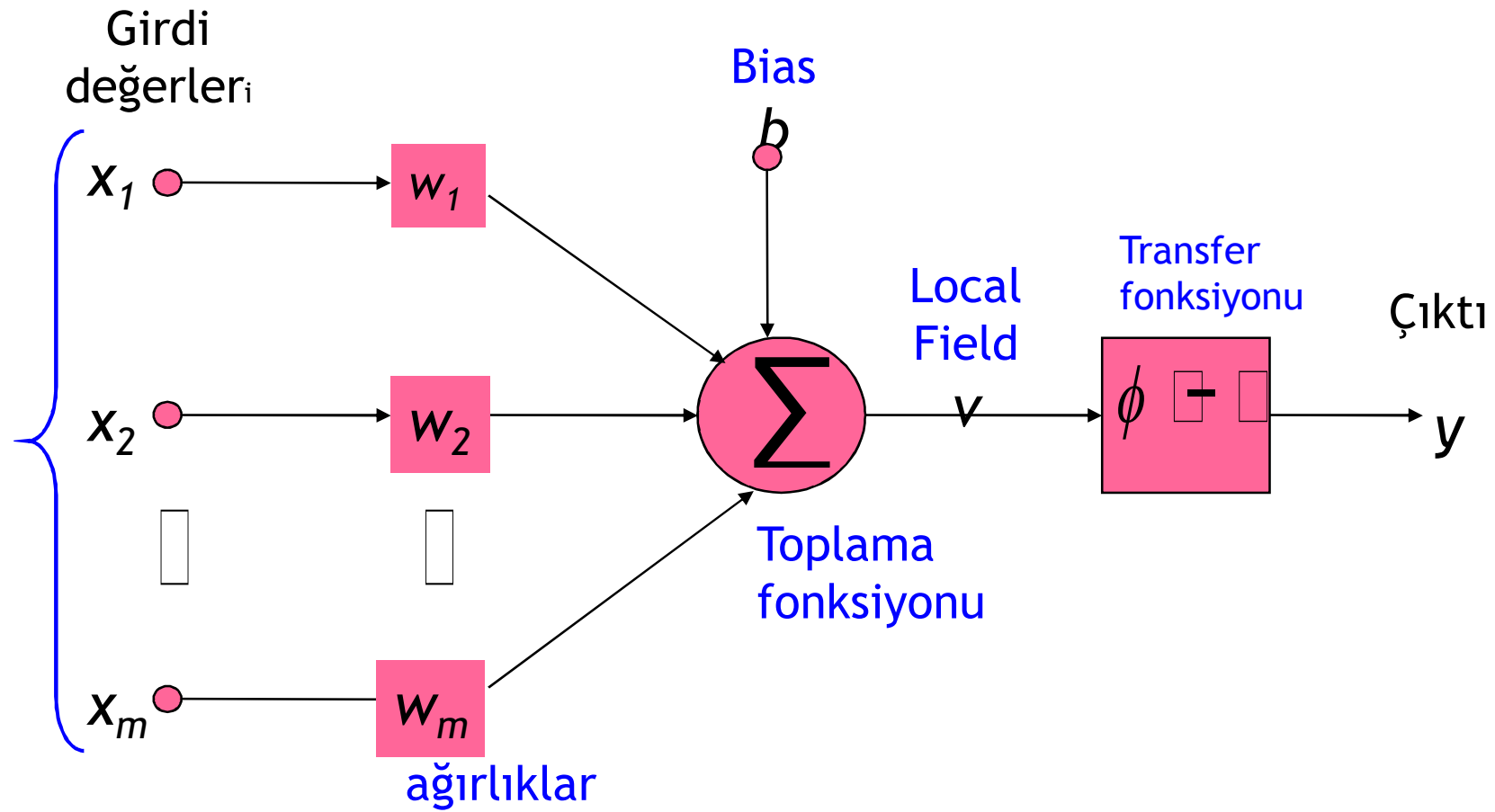
BİYOLOJİK SİNİR SİSTEMİ	YAPAY SİNİR SİSTEMİ
NÖRON	İŞLEMCİ ELEMAN
DENDRİT	GİRDİLER
HÜCRE GÖVDESİ	TRANSFER FONKSİYONU
AKSONLAR	YAPAY NÖRON ÇIKIŞI
SİNAPSLAR	AĞIRLIKLAR

$$y = f(u) \text{ transfer}$$

YAPAY SİNİR HÜCRESİ

YAPAY SİNİR HÜCRELERİNİN TEMEL ELEMANLARI

- ◉ Girdiler
- ◉ Ağırlıklar
- ◉ Toplama fonksiyonu
- ◉ Aktivasyon fonksiyonu
- ◉ Çıktılar

YAPAY SINIR HÜCRELERİNİN TEMEL ELEMANLARI

◉ GİRDİLER :

Yapay sinir ağlarına dışarıdan verilen bilgilerdir.

◉ AĞIRLIKLAR :

Hücreler arasındaki bağlantıların sayısal değeridir.

Bir hücrenin üzerine gelen bilginin değerini ve hücre üzerindeki etkisini gösterir.

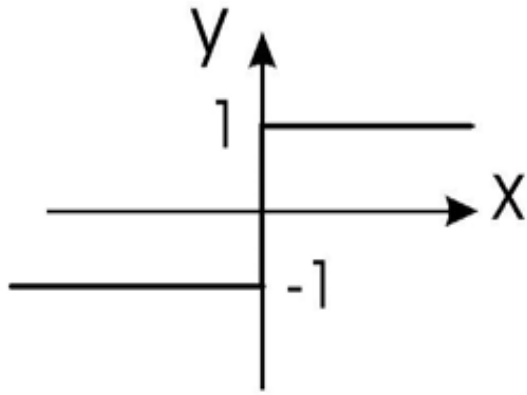
© TOPLAMA FONKSİYONU :

Hücreye gelen net girdinin hesaplanmasını sağlayan fonksiyondur.

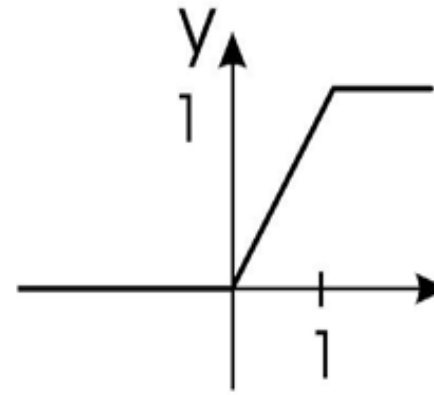
En yaygın kullanım şekli her girdi değerinin kendi ağırlığıyla çarpılarak toplanmasıdır.

© AKTİVASYON FONKSİYONU :

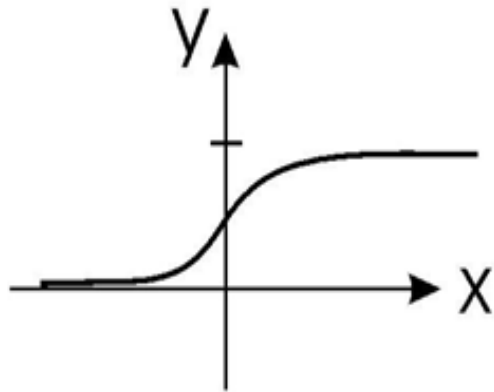
Bu fonksiyon hücreye gelen net girdinin işlenmesiyle hücrenin bu girdiye karşılık üretileceği çıktıyı belirlemesini sağlar.

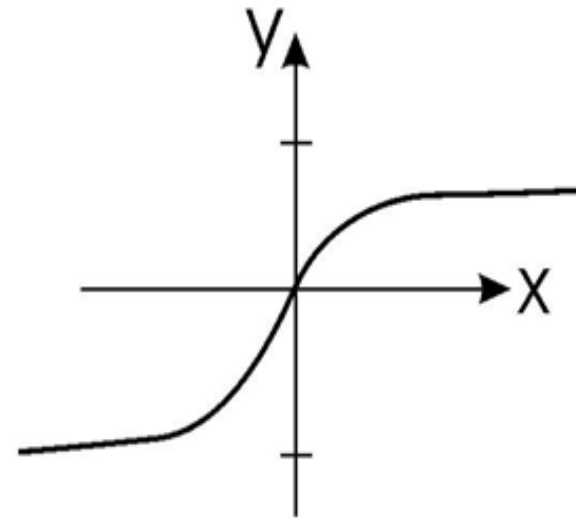
Adım (Step) Fonksiyon

Eşik (Threshold) Fonksiyon

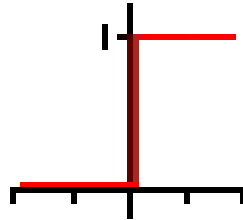
Sigmoid Fonksiyon

Hiperbolik Tanjant Fonksiyon

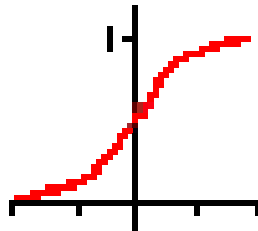
AKTIVASYON FONKSIYONLARI

Unit Step

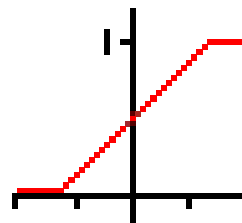
$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{if } x < 0 \\ 1 & \text{if } x \geq 0 \end{cases}$$

Sigmoid

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-\beta x}}$$

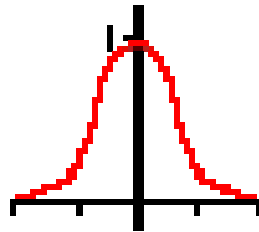
Piecewise Linear

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{if } x \leq x_{min} \\ mx+b & \text{if } x_{min} < x < x_{max} \\ 1 & \text{if } x \geq x_{max} \end{cases}$$

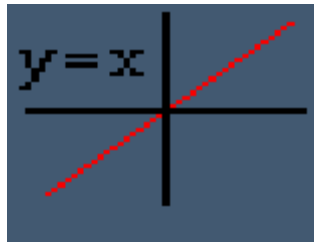
AKTIVASYON FONKSIYONLARI

Gaussian

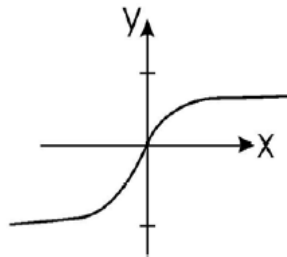
$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

Identity

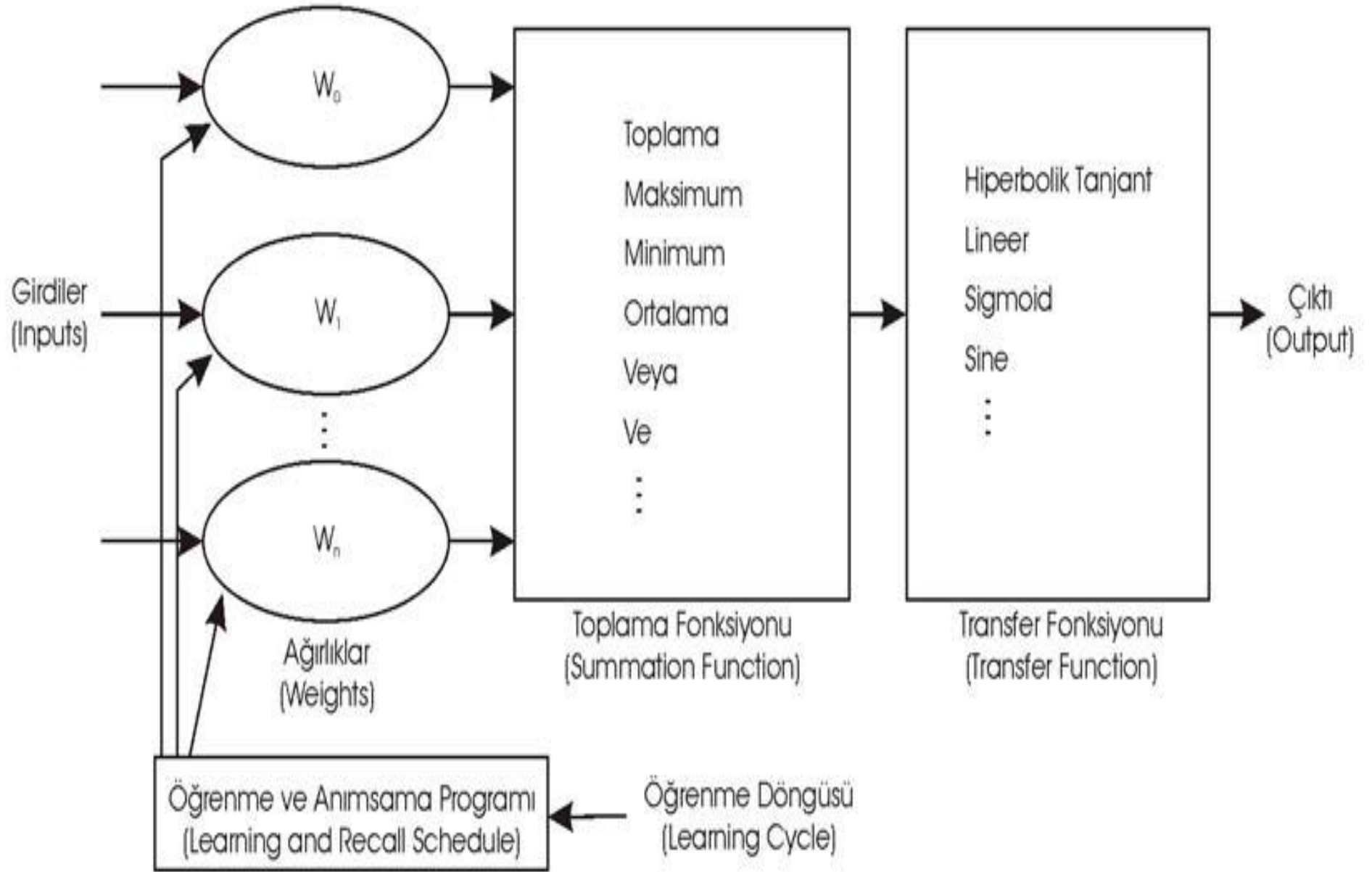

$$f(x) = x$$

*Hiberbolik
Tanjant*

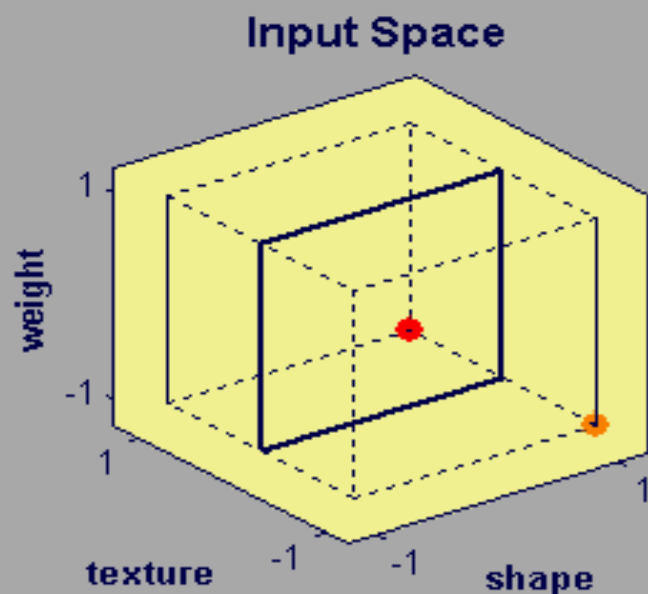

$$f(s) = \frac{(1 - \exp(-2s))}{(1 + \exp(-2s))}$$

Neural Network DESIGN

Perceptron Classification

$$W = [0 \ 1 \ 0]$$

$$b = 0$$

Click [Go] to send a fruit down the belt to be classified by a perceptron network.

The calculations for the perceptron will appear to the left.

Go

Clear

Contents

Close

SHAPE: ?

TEXTURE: ?

WEIGHT: ?

Fruit

Neural
Network

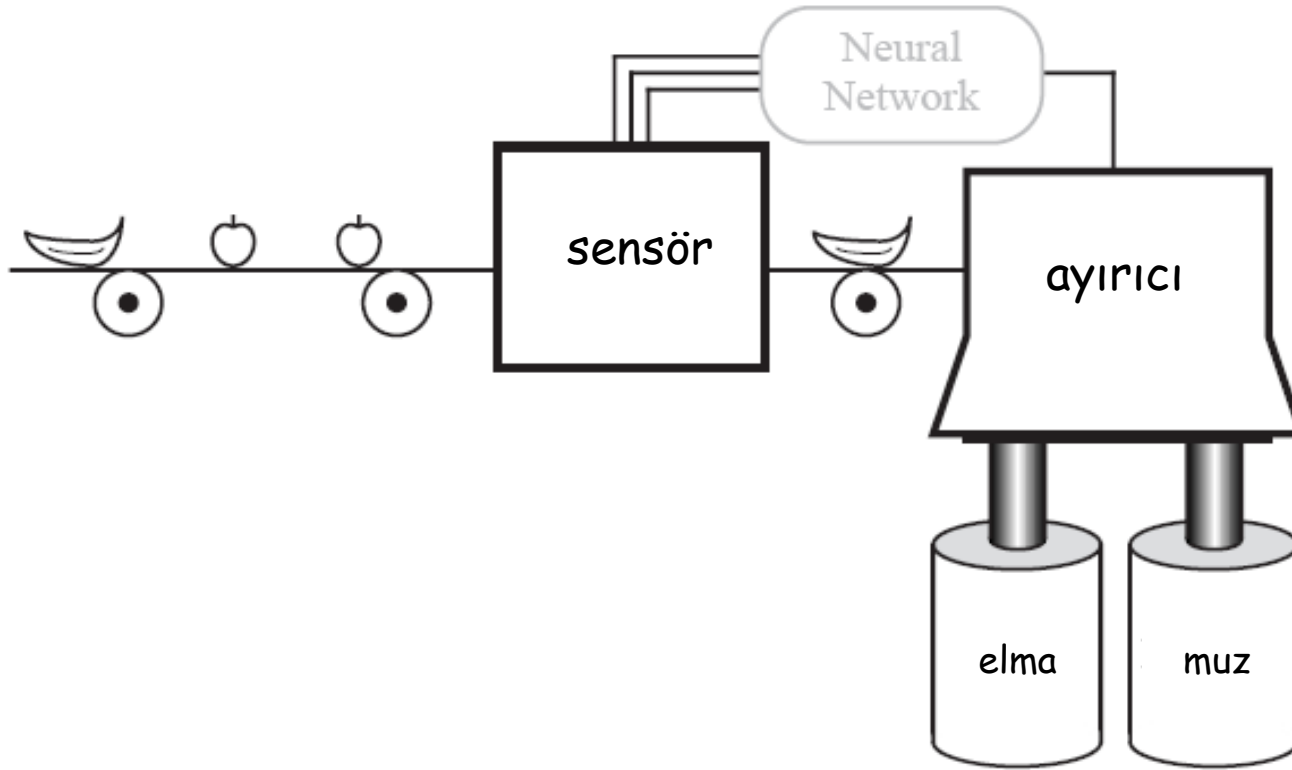

Oranges

Apples

Chapter 3

ELMA - MUZ AYIRICI

PROTOTİP VEKTÖRLER

tanıtıcı
vektör

$$p = \begin{bmatrix} \text{şekil} \\ \text{yüzey} \\ \text{ağırlık} \end{bmatrix}$$

Şekil : {1:yuvarlak; -1:eliptik }

Yüzey : {1:pürüzsüz; -1: pürüzlü }

Ağırlık : {1:>0,5kg ; -1 :< 0,5kg}

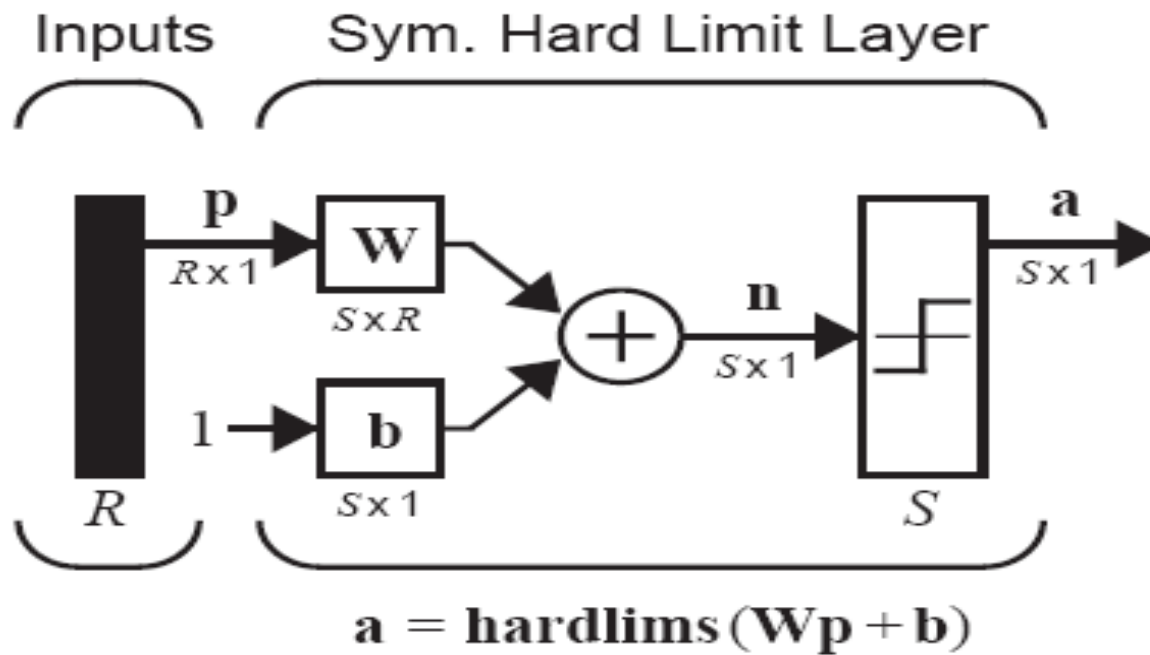
Prototip Muz

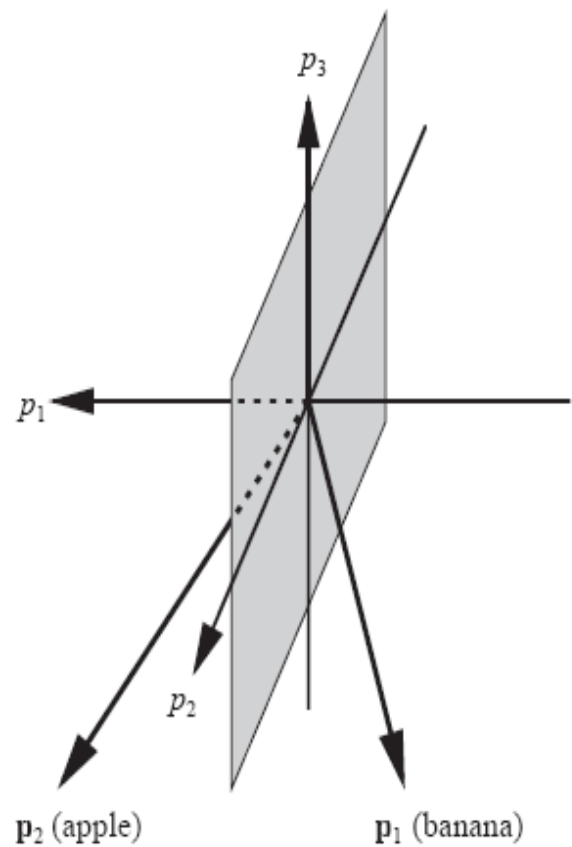
$$p_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

Prototip Elma

$$p_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

ALGILAMA SİSTEMİ

$$\mathbf{a} = \text{hardlims}(\mathbf{W}\mathbf{p} + \mathbf{b})$$

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} w_{1,1} & w_{1,2} & w_{1,3} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \end{bmatrix} + b \right)$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \end{bmatrix} + 0 = 0$$

YAPAY AĞIN KONTROLÜ

muz

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} + 0 \right) = -1 \text{ (muz)}$$

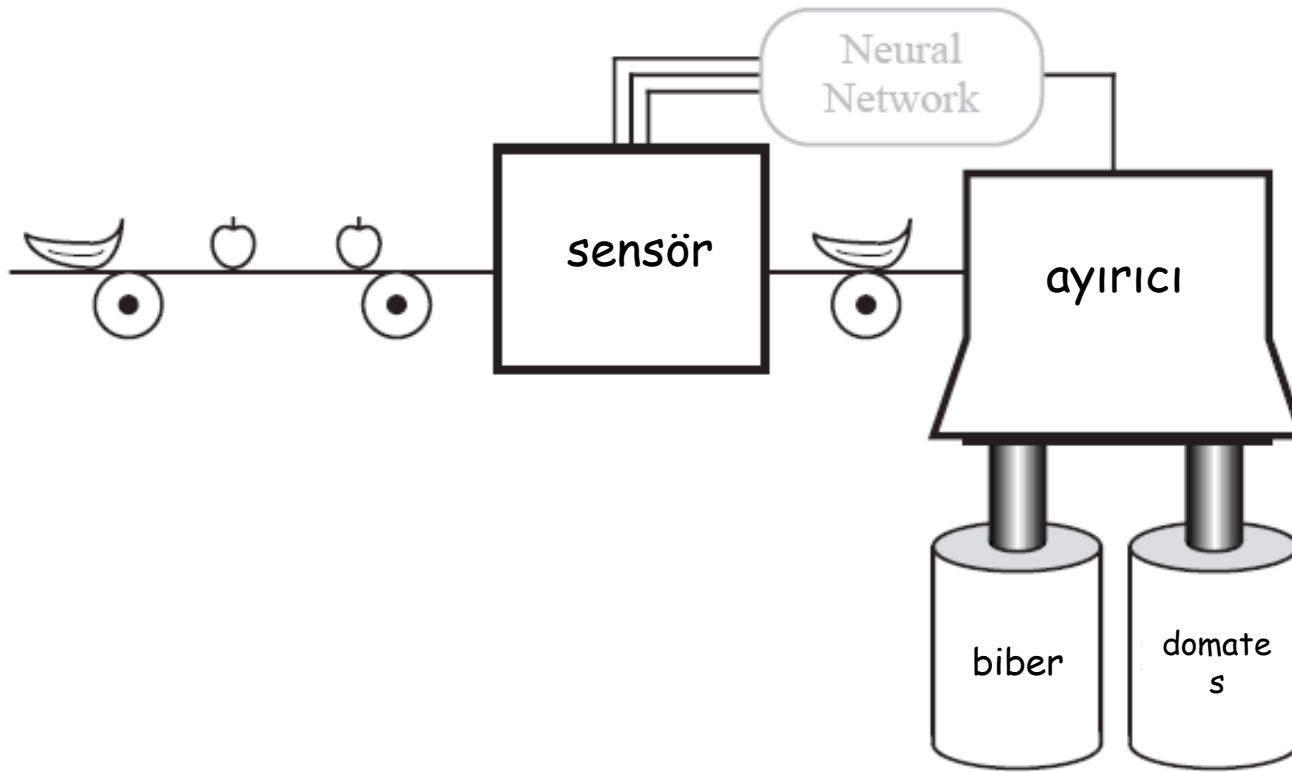
elma

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} + 0 \right) = 1 \text{ (elma)}$$

“pürüzlü” muz

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix} + 0 \right) = -1 \text{ (muz)}$$

DOMATES - BIBER AYIRICI

PROTOTİP VEKTÖRLER

tanıtıcı
vektör

$$\mathbf{p} = \begin{bmatrix} \text{şekil} \\ \text{yüzey} \\ \text{ağırlık} \\ \text{renk} \end{bmatrix}$$

Şekil : {1:yuvarlak; -1:eliptik }

Yüzey : {1:pürüzsüz; -1: pürüzlü }

Ağırlık : {1:>20g; -1 :< 20g}

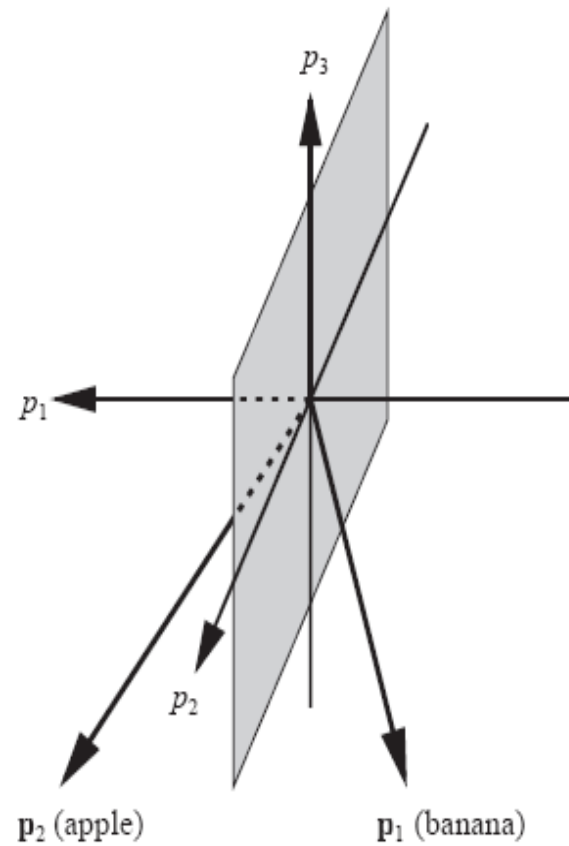
Renk : {1:kırmızı; -1:yeşil }

Prototip biber

$$\mathbf{p}_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

Prototip domates

$$\mathbf{p}_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{a} = \text{hardlims}(\mathbf{W}\mathbf{p} + \mathbf{b})$$

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} w_{1.1} & w_{1.2} & w_{1.3} & w_{1.4} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \end{bmatrix} + b \right)$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \end{bmatrix} + 0 = 0$$

YAPAY AĞIN KONTROLÜ

biber

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix} + 0 \right) = -2 \text{ (biber)}$$

domates

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + 0 \right) = 2 \text{ (domates)}$$

Yeşil domates

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix} + 0 \right) = -2 \text{ (biber)}$$

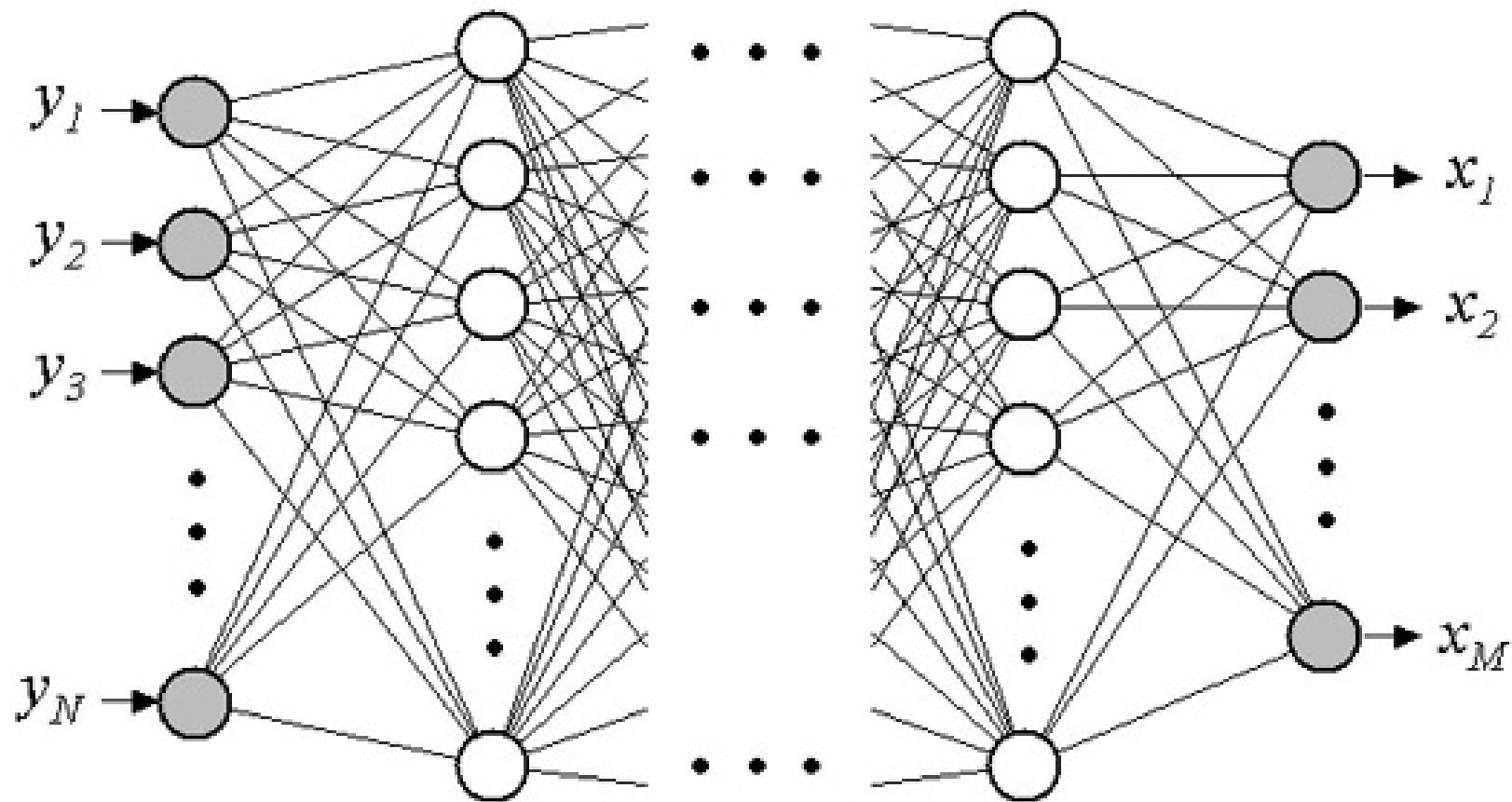
Kırmızı biber

$$a = \text{hardlims} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} + 0 \right) = -2 \text{ (domates)}$$

Boston Dynamics

YAPAY SİNİR AĞLARININ GENEL YAPISI

KAYNAKLAR

- ◉ <http://muhendislik.erciyes.edu.tr/tr/bilgisayar/bilakad/ss/index.htm>
- ◉ Yapay Sinir Ağları Metodolojisi İle Öngörü Modellemesi: Bazı Makroekonomik Değişkenler İçin Türkiye Örneği
Hasan YURTOĞLU
Uzmanlık Tezi
- ◉ Hagan- Howard

KAYNAKLAR

- ◉ İnternet Üzerinde Yapay Zeka ve Yapay Sinir Ağları
Y. Doç. Dr. Aybars UĞUR
Ahmet Cumhur KINACI
Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
KASIM 2005
- ◉ *Yapay Sinir Ağlarında Sınıflandırma*
Neslihan Bozer